









1733.

1. Ahlwardt, Petrus: Gedachten von der rechten Art der Vernunft-Lehre zu lehren und zu lernen.
2. Godesius, Philippus Balthasar: De nullo et exiguo usu donationis propter nuptias maxime jure Justiniano consideratae.

3 1734.

3. Nettelbladt, Christianus, Rector Univ. Gryph.: Programm, quo . . . occasione hebdomadae velerum s. 71tus tempore natiuitatis Domini nato, et audi solum, et cultus solis iustitiae in creati, debitanque erga . . . Salvatorem veneratorem . . . existat atque adhortatur.

1734.

1. Ahlwardt, Petrus: De subordinatione finium primorum secundum quos homines suas tentatur componere actiones.

1734.

2. Helwigius, Medicus Nurem: De respectu personarum civis, justis ac injustis.

1735

1. Albrecht, Obus: Immortalitatem animae humanae . . . demonstrat
2. Helwigius, Fruch. land: De immortalitate a rethorica, secundum jus Roman. et. Aristotellum considerata.

1736.

1. Balthasar, Augustinus: De beneficio styli curiae, fidei iussoribus in Pomerania intulit.
2. Ingelrecht, Hermann Thuring. Periculum academicum, quo fundamenta eximionis rerum principum a rethorica . . . cursum examinata

1736.

3. Helwigius, Tractatus hucus: De jure manus sinistrae.

4. Helwigius, Tract. hucus: De amissione instrumentorum

5. Lilienthalius, Philip Pet.: Dissertatio moralis continens principium obligationis et non obligationis pacti periculum extorti.

6. Nettelbladt, Christianus: De appellatione ad judicium imperiale Anglicum.

7. Nettelbladt, Christianus, Prodecimus Ord. Sedorum: Programma, quo . . . et Disputatio in ang. de appellatione ad judicium Imp. Anglicum, quam pro licentia summos in utroque jure honores caperendi . . . submittit Christianus Peters, . . . invitatus insimulque: de variis contra sententias in summis imp. tribunalibus latis competentibus

Remediis, et praecipue de recussu ad comitia Fisser  
1737.

1. Bellhusar, Aug: De contractibus et actionibus bonae  
fidei et stricti juris
2. Bellhusar, Aug: Programma, quo . . . ad: -  
Petri Malthaei Haselbergii . . . Disputationem  
in . . . invitata . . . insinuat: De vita ac  
fatis Henrici Rubenovic . . . quaedam  
proponit
3. Bellhusar, Augustinus: De origine, statu ac  
conditione dominii proprii in Pomerania p. B  
de variis modis contrahendi servitutem in  
merita



9  
Pri. 16. Num. 25.

DISSERTATIO JURIDICA  
DE

1736, 1  
8  
BENEFICIO STYLI  
CVRIÆ,  
FIDEJVSORIBVS IN POME-  
RANIA INDVLTO.

QVAM

DIVINA FAVENTE GRATIA,  
CONSENTIENTE MAGNIFICO JCTORVM ORDINE IN ACADE-  
MIA GRYPHICA,

PRÆSIDE

VIRO EXCELLENTISSIMO, PRÆNOBILISSIMO CONSVLTISSIMOQVE,

DN. AVGVSTINO BAL-  
THASARE,

JVR. VTR. DOCT. AC PROFESS. REG. ORD. CELEBERR.

DN. FAVTORE AC PRÆCEPTORE SVO

DEVOTA ANIMI OBSERVANTIA COLENDO  
AD DIEM APRIL: MDCCXXXVI.

H. L. Q. C.

PVBLICE VENTILANDAM PROPONIT

AVCTOR ET RESPONDENS

JOH. BRANDAN. ENGEL-  
BRECHT,

GRYPHISW. POMER.

GRYPHISWALDIÆ,

KENRICH  
UNIVERS.  
ZVHALIE

E TYPOGRAPHEO CAROLI HÖPFNERI, REG. ACAD. TYPOGR.

vii

VIRO  
ILLVSTRI ATQVE GENEROSISSIMO  
DN. JOACHIMO FRI-  
DERICO  
AB ENGELBRECHTEN,  
ILLVSTRISSIMI REGII REGI-  
MINIS PER POMERANIAM SVECICAM AC  
RVGIAM CONSILIARIO LONGE GRAVISSIMO,  
DYNASTÆ IN BAGGENDORFF, ETC.

DN. AGNATO ATQVE MECOENATI SVO

OMNI HONORIS ET OBSERVANTIÆ CVLTV DEVOTE  
SVSPICIENDO

PRIMITIAS HASCE ACADEMICAS  
IN SVI MEMORIAM STVDIORVMQVE SVORVM  
COMMENDATIONEM  
CVM OMNIGENÆ PROSPERITATIS VOTO

*Sacras esse ac submissè offerre voluit*  
J. B. ENGELBRECHT,  
L. L. Stud.



## PRÆFAMEN.



Iraberis forsā B. L., me speciminis Academi-  
mici loco luci publicæ committere disquifi-  
tionem de materia admodum difficili,  
quam nemo hucusque, quantum mihi con-  
stat, commentatione aliqua ex professo il-  
lustravit. At enim verò cum illa non solum respicienda,  
quæ ab aliis jam ad nauseam usque ventilata, ne vel cen-  
tenis vicibus trita atque pertrita superflue recoquantur,  
ea potius, quæ antehâc neglecta foro tamen usui-  
que moderno magis sunt accommodata, ad uberio-  
rem limam sint revocanda: Studio proinde atque consulto  
hanc de *beneficio styli curia*, dulcedine potissimum stu-  
dii juris patrii captus, selegi materiam, quam ex instituto  
nunc evolvere ac pertractare animus est. Rem equidem  
tenuissimi mei ingenii vires longius egredientem aggre-  
dior,

A 2

dior, nulla interim deterritus difficultate, id adhuc percipio solaminis: *Etiam in magnis voluisse sat est.* Præterea de exercitio saltem academico edendo sollicitus sum, quo DOMINIS PATRONIS, FAVORIBVS & bonis quibuscunque aliquales fructus temporis in hac alma per quadriennium non plane otiose collocati exhibeam, non de orbe informando politiori. Quod si itaque non omnia, prout materiæ dignitas & expectatio forsân lectoris desiderat, ad amissim pertractaverim vel aberrando a recto veritatis tramite humani quid passus fuerim; In re tamen tam arduâ, cujus vixdum via mihi strata, facile a quovis veniam mihi promitto, saniora docenti pronas porrecturus aures.

## CAPUT I.

DE

### BENEFICIIS FIDEJUSSORUM IN GENERE.

§. I.

**D**E BENEFICIO STYLI CURIÆ, quo fidejussores in Pomerania nostra gaudent, acturus, e re fore duxi, succinctam aliquam delineationem BENEFICIORUM FIDEJUSSORIORUM in genere præmittere, quæ statim in fronte, pro substrata hic materia, describo per *Remedia seu subsidia juris, in favorem & utilitatem fidejudentium introducta.* Quid vero sit FIDEJUSSOR, cuilibet vel leviter saltem in Institutis versato, non potest non esse perspectum atque cognitum; Est namque *persona, quæ per conventionem, ob majorem creditoris securitatem, debitoris obligationem in subsidium in se recipit, ita, ut debitor nihilominus principaliter maneat obligatus.* Vid. princ. J. de Fidejuss. ibique Hopp. in *Commenz.*

§. II.

§. II.

Quam male vero res fidejussorum sint compositæ, non una vice docet sapientissimus SALOMON, qui inde ab inconsulta fidejubendi facilitate deterrere voluit homines in *Proverbiis suis* Cap. XI. v. 15. XX. 16. XXII. 26. & 27. XXXVII. 13. Id quod & Germani per antiquum inferre voluere proverbium; Den Bürgen soll man würgen, quod commentatione sua illustravit Dn. HERTIUS in *Paramiis juris* L. I. Par. 94. Non itaque sine ratione Rex SALOMON *Proverb. Cap. XVII. 18.* pronunciavit: *Stolide agit spondens ac fidejubens pro proximo suo.* Cui olim adstipulatus prudentissimus PETRARCHA, laudatus ab HERINGIO loco mox citando; *Magnam dicens esse stultitiam, pro aliis fidejubere.* Confer alia quam multa lectu jucunda, quæ contra moralitatem fidejussionis proferuntur; ab HERINGIO in pereleganti ac absoluto suo Tractatu: *De Fidejussoribus Cap. I.* Non itaque mirum, quod SYRACIDES *Cap. XXIX. 21.* prodigum dicat fidejubentem pro alio, & JASON: *Eidem pro aliis interponere, dilapidare est, suæque substantia abuti, unde certa paupertas,* apud Dn. MEV. *ad Jus Lubec. L. I. T. 5. 2. 10. n. 36. & P. V. D. 247. n. 6.* Hinc, quamvis jocosè, vere tamen dixerunt Germani: *Viel leihen und borgen (vel bürgen) ist eine Vergiftung des Erbschests, und hat eine Stieff-Mutter, die heist, verkauff deine Güter, die gebähret dir eine Tochter, die heist, gieb sie wohlfeil, dieselbe hat einen Bruder, genant: Zum Thor hinaus.* Vid. HERING *al. l. Cap. XV. n. 13.* & B. Dn. F. GERDES, Prof. Gryph. & R. *Consist. quondam Director gravissimus, in Tr. de Decollatoribus §. 12. & 13.* Quid quod, MEVIUS *l. c. num. 87. pessimum genus hominum dicit, quod promiscua & vulgata quasi fide supra patrimonii vires spondet, sibi noxium, aliis fraudulentum.* Tantum itaque abest, ut beneficiis, ut potius poenis digni habendi sint fidejussores. At enim vero non ita generaliter pronuncian- dum, nec odium, quod temerarii ac dolosi sponsores merentur, in quoscunque fidejubentes detorquendum esse, prohibet commerciorum favor, & vitæ communis necessitas, imo fidejuben- tium pietas cum humanitate conjuncta; quod approbat SYRACIDES *Cap. XXIX. v. 17. ibi: Vir probus fidejubet pro proximo suo.* Non enim

cujuslibet facultates sufficienti ad exercenda commercia, neque cuiilibet creditori de integra alterius fide satis constat; Unde humanitatis est officium, egentibus subvenire, & si pecunia succurrere non licet, interposita fide sua auxilium ferre. Vid. Ex-cell. Dn. MEVIUM in *Discus. Levam. inop. debit. Cap. IV. Sect. XIV. n. 2. seqq.* Sæpe tamen interposita fides & beneficium eo ipso alteri præstitum male admodum compensatur a malignis debitoribus, quin eo miseræ haud raro adiguntur miseri fidejussores, ut nec unde semetipfos suosque alant, nec unde propria exsolvant debita, reliquum habeant (\*). Et quæ plura sunt alia, per quæ ad extremam usque egestatem adducuntur fidejussores, ut ob aliena debita omnibus fere exuantur fortunis, quin duriorem atque asperiores experiantur fortunam, ac ipsi debitores principales, quiete lauteque alieni æris ope viventes. Quantum hoc improbum hominum genus in eos peccet, qui fidem suam pro ipsis interposuere, & quænam istorum malefactorum hominum sint officia, nec non, quomodo ipsorum malitiæ sit præveniendum, securitatique fidejussorum prospiciendum? late & pro more suo, egregie exposuit Dn. Mev. *all. Tr. l. c. num. 5. - 30.*

§. III.

Adeo dura itaque fidejussorum, alieno morbo laborantium, existente conditione, veniam potius atque misericordiam me-  
ren-

(\*) Quæ causa est, quod olim in patria quæstio admodum fuerit exagitata: An fidejussoribus, alienis debitis, ex fidejussione contractis, posthabitis, propriis Creditoribus prius satisfacere, integrum sit? Quam exceptionem sæpius a fidejussoribus, pro differenda executione, objectam esse, ex actis publicis edoctus sum. Sed rejectam esse hanc exceptionem, indicat *Recessus provinc. Pomer. de. 1634*, nec non *Wolgastanus priorem confirmans, de 1637. den 11. Januar. Tit. III. §.* Als auch von etlichen fürgegeben / ob solten die Fidejussores nicht schuldig seyn / ihre Bürgschaften zu bezahlen / ehe und bevor sie diejenige Schulden / welche sie als debitores principales gemacht / abgetragen: Solches aber denen Reich-ten / und Landes - Constitutionibus, sonderlich dem *L. E. Absch.* vom 10. Jul. 1734. zu wieder läufft: so soll es bey solchen Abschiede ver-bleiben. Confer, quæ hac de re ex j. communi disserit Dn. MEV. in *Tr. all. l. c. num. 61. seqq. & P. l. D. 76.*

rentur mitiusque tractandi, uti per *Glossam* adstruunt citati ab HERINGIO *Cap. XXVII. n. 2. Dd.* Indeque non potuerunt non prudentissimi circumspexitissimique Legislatores, ad indemnitate & subsidium fidejudentium promovenda, variis ipsis prospicere remediis; quæ dum HERINGIO *in laud. Tract.* nec non Dn. MEV. *l. 6.* magna jam copia congesserunt, solideque discusserunt, crambem coctam hic recoquendo actum agere, haud ex utilitate esse putavi. Præter vulgaria vero remedia, quibus, propter benigniorem in ipsos propensionem, fidejussorum fortunæ consulunt jura communia, consuetudo insuper vel etiam statuta variorum locorum lautiora adjecerunt remedia, quibus iis succurritur, quæ, ut & insigniora juris communis remedia, non incongrue a Dd. appellari solent *Beneficia fidejussorum*, quia scilicet in favorem & commodum eorum sunt introducta. Sunt autem horum potiora, jure civili prodita, I.) *Beneficium ordinis* seu *excusationis*. II.) *Benef. divisionis* seu *epistole D. Hadriani*, III.) *Benef. cedendarum actionum*, & IV.) *Benef.*: seu *remedium L. si contendat 28. ff. de Fidejuss.* Jure autem, vel potius consuetudine, patriæ in primis eminent V.) *Beneficium Styli curiæ*, quod tamen in effectu haud differt ab illo, quod j. civili jam innotuit, beneficio divisionis; Nec non alterum VI.) vulgo: *Beneficium assistentiæ*, dictum. Ex omnibus hisce pro præsentis scopo enucleandum mihi præfixi, notabile & in praxi patriæ frequentissimum *BENEF. STYLI CURIÆ*: Reliqua juris civilis & patrii præfata beneficia primis saltem, ut ajunt, labris degustaturus, quatenus vel ad faciliorem sequendorum faciunt intellectum & connexionem, vel forsitan speciale quid in jure nostro provinciali & statutorio, vel etiam praxi & consuetudinibus Pomeraniæ, circa illa invaluit, notatu in primis dignum.

§. IV.

Imum illud insigne *BENEFICIUM ORDINIS* seu *EXCUSATIONIS* est *Remedium fidejussoribus per Novell. IV. Cap. I. indultum*, cuius cum effectu conveniri non possunt fidejussores, nisi prius debitor principalis ad saccum & peram usque excutatur. Hunc nempe in exigendo debito ordinem servare debet creditor, ut primo loco  
con-

conveniat debitorem principalem, ejusque bona excutiat, antequam ad fidejussorem ejusque hæredes, accessorie saltem obligatos, accedat. Quamquam ipsa Novella, hujus beneficii sedes, suas admittat exceptiones, utpote, si debitor principalis notorie non sit solvendo, vel aliàs non nisi difficulter conveniri queat. Quibus & Dd. alias, a natura hujus negotii haud alienas, adjicere solent limitationes, quas longa serie recensent HERING. *l. c. Cap. XXVII. P. I. & MEV. ad Jus Lub. L. III. T. 5. a. 1. C. P. RICHTER in Disp. de Fidejuss. §. 2. G. BICCIUS in D. de Fidejuss. eorumque benefic. §. 17. S. STRYCK. in D. de Benef. excusf. Cap. 5. Verum, an excussio beneficium etiam ad bona extendatur feudalia? sive: Num debitor Vasallus, etiam quoad feudum, sit excutiendus, antequam fidejussores conveniendi? altioris indaginis est quæstio, quam hic ex jure communi dijudicare, supervacaneum existimo, præmissis cum ex dispositione *Recessus Wolgastani de 1666. den 7. Maji §. 11s* auch in dem punct ob des Lehn-Manns Schulden &c. non secundum jura feudalia communia, sed provincialia, in causis debitorum ex feudo solvendorum sit pronunciandum. Quod si itaque hac de re consulamus jura patria, deprehendimus in *Recessu provinc. Wollin. de 1581. d. 9. Mart. §. 11s* auch der execution halber &c. plane in favorem fidejussorum dispositum, ne fidejussores executione molestantur, antequam Vasallus, debitor principalis, fuerit excussus: quin eo in casu, si non fuerit solvendo, h. e. si bona allodialia debitis exsolvendis non sufficiant, feudum in subsidium subjacere debere æri alieno, seu, ex feudo solutionem debiti esse desumendam, præviâ tamen cognitione, approbatione & æstimatione Principis, tanquam Domini directi. Ita hanc in rem ibidem sicut verba: *11s* auch der execution halben in Lehn-Gütern, und daß die fidejussoren für die principalen bedrenger werden, Erinnerung und Klage fürgetommen: Ist darauf mit gemeiner Landschafft Bewilligung verordnet und geschlossen, daß ein jeder Beschuldigter, wenn er sonst nicht solvendo, jedoch auf vorbergehende unsere gnädige Bewilligung und cognition, auch auf rechtmäßige æstimation, wie die künfftig, vermöge der Landes-Privilegien, zu verordnen, seine Lehn-Güter, zu Rettung seiner Ehren,*



Ehren, in solum seinen Creditoren geben möge; Darüber auch, und so weit sich dieselbe Bezahlung erstrecket, sollen die Bürgen nicht molestiret werden: Es wäre denn, daß sie dem beneficio excussionis renunciiret, und dabey zugleich bey des principalis Gütern disputationes und impedimenta legalia fürsielen, daß die immision in dieselbe nicht in continenti und liquido geschehen könnte: Denn auf den Fall gegen die Bürgen dem Creditori recht und billig verholffen würde. In quibus verbis latet ampliatio prioris theseos, quod nempe executio in bona debitoris principalis decernenda. antequam fidejussores ad solutionem compellendi sint, *etiamsi* bi beneficio excussionis renunciaverint; cum verba illa limitativa: Es sey denn, daß sie dem beneficio excussionis renunciiret, und dabey zugleich bey des principalis Gütern impedimenta legalia fürsielen, &c. conjunctim sint accipienda. Quod si itaque beneficio ordinis a fidejussoribus fuerit renunciatum, debitor autem principalis adhuc sit solvendo, nullaque obstat impedimenta, quo minus executio in ejus bona fieri possit, hic nihilominus prius est excutiendus, quam fidejussor: Uti hanc adducti Recessus de 1581. mentem declarat Recessus Vistat. Dicast. Sedinens. de 1613, aliis 1616, Tit. 55. § 56. in fine. (†) Cui merito ad-judicienda altera ampliatio: *etiamsi* scilicet, fidejussor se ut principalem, eius Selbst Schuldner, constituit, quia hæc clausula non immutat

B

tat

(†) Ubi hæc profertur verba: Dem generalen §. 2. Absch. de 1581 ist gemäß/ daß Bürgen/ ob schon sie dem beneficio ordinis oder excussionis renunciiret haben/ dennoch/ wenn der principal Schuld/ Mann zahlbahr ist/ sich auch dazu willig erzeiget/ sollen mit der Zahlung und execution verschonet werden; Wie denn auch ausdrücklich also die adversativa siehet/ daß solche execution wieder Bürgen so ferne nur staat habe/ woferne dem beneficio ordinis renunciiret ist/ und disputationes oder andere impedimenta, so dem Gläubiger die execution in des principalis Gütern verhindern/ verhanden seyn. Solches aber kommt denen Bürgen wenig zu Hülffe/ nachdem bey vielen debitoren impedimenta genug/ so die Zahlung auch execution verhindern/ von ihren Frauen/ Wittwen/ Schwestern/ Töchtern oder Wittgläubigern/ die besser Recht haben wollen/ eingeworfen werden/ also nicht allein disputationes, sondern auch impedimenta verhanden seyn; Jedoch wird solche Land Tages/Ordnung bey fürfallenden Sachen billig in Acht genommen.

rat qualitatem fidejussoriam & naturam obligationis, adeoque  
 nec excludit beneficia fidejussorum, nec conveniendi ordinem,  
 uti late exponit COTHMANN *Vol. I. 1000 Resp. 22.* G. BICCUS *l. c.*  
*§. 16.* COCCEJUS *ad LAUTERB. Tit. de Fidej. ibique alleg. Dd. i*  
*Quanquam in diversum abeant GAIL L. II. O. 28.* HERING. *C. 27.*  
*P. I. n. 85.* Dn. MEV. *P. IX. D. 186. n. 10.* aliique. Pro priori tamen  
 sententia militat, quod moribus beneficium excussionis inter  
 correos, si ad alterutrum solum tota pecunia pervenerit, locum ha-  
 beat, ita, ut is, qui debitor quasi principalis est in negotio,  
 prius excutiendus sit, CARPZ. *P. II. C. 18. D. 10.* MEV. *P. VI.*  
*D. 297. n. 1.* STRYCK *in II. M. ff. Tit. de Duob. reis §. 5;* Quanquam  
 hac ratione omnis differentia inter correum & fidejussorem hoc  
 casu tolli videatur. Et hanc quoque sententiam in praxi esse  
 receptam, testatur STRYCK *l. c. Tit. de Fidej. §. 19.* & *in Disput. de*  
*cautel. abund. in contract. C. II. §. 69 seqq.* nec non in specie qua  
 Pomeraniam nostram multis præjudiciis eam confirmat *in Disp.*  
*de Feudis Pomer. §. 21. n. 6. seqq.* Denique cum feuda Pomeraniæ  
 indistincte æri alieno sunt obnoxia; vid. Dn. MEVIUS in aureo illo  
*Consil. de natura feudorum & debitis feudal. Pomer. quod inter Consil.*  
*ejus est 44.,* habita saltem ratione eorum, quæ ex dispositione *Re-*  
*cessus Wolgast: de 1606,* monet idem *P. V. D. 246.* Hoc quoque ex-  
 tendendum est *ad debita fidejussoria,* seu *ex fidejussione contracta,*  
*Lobe- oder Gelübde-Schulden,* ita ut & ob ejusmodi debita pri-  
 us in feudum, quam ordo fidejussores tangat, fieri debeat exe-  
 cutio: Quemadmodum olim Dux Pomer. gl. m. JOH. FRIEDERI-  
 cus, non obstante contradictione agnatorum, per *Rescriptum Col-*  
*bacense ad Dicafter. emissum, de 1570. d. 10. Nov.* ita decidit. Quæ de-  
 cisis deinceps generali *Recessu de 1581.* & denique *Recess. de 1606 ap-*  
*probata,* per verba ibidem generaliter posita: *Daß ein jeder Be-*  
*schuldigter 1c.* Vid. *supr. laudatus Dn. F. GERDES in Disp. de oneribus*  
*feudalibus §. ult.* Cui jungendus Dn. C. F. a FRIDENSBERG,  
 Jctus & Profesf. Gryph. *in opere MS. vom Pommerischen Lehn-*  
*Rechte, Cap. VIII. §. ult.* Modo tamen ejusmodi fidejussioni ac-  
 cesserit necessitas ex tali debito, quod etiam feudum afficit;  
 Uti hoc ex tenore Constitutionum provincialium temperat  
 MEV.

MEV. P. V. D. 247. Quemadmodum itaque hæc regula: quod fidejussores ante principalem debitorem non sint excutiendi, suas habuit ampliationes, sic & e dicto *Recessu prov. de 1581.* suam admittit limitationem; si nempe impedimenta adsint, quo minus in debitoris principalis bona immissio fieri possit; In quod recidit, si notoriè non sit solvendo. Interim tamen præter hanc & reliquæ a Dd. inventæ exceptiones, tam a jure communi, quam a natura feudorum Pomer. non alienæ, quarum supra remissive mentionem injecimus, haud excluduntur, quo minus & hic locum invenire possint.

§. V.

Idem BENEFICIUM, fidejussoribus ex jure communi indulgetur, dicitur DIVISIONIS, seu EPISTOLÆ D. ADRIANI, quod locum habet inter plures confidejussores, qui pro uno debitore eademque summa fidem suam interposuerunt, §. 4. l. de Fidej. vi cujus unus fidejussor, ex pluribus solus in solidum conventus, (licet alias stricto jure teneatur in solidum, l. 3. C. de Fidej. & §. 4. f. eod.) per oppositam exceptionem divisionis petere potest, ut creditor compellatur, actionem dividere, & a quolibet confidejussorum virilem portionem exigere, d. §. 4. f. l. 10. C. c. 1. & l. 26. ff. eod. Modo omnes tempore litis contest. sint solvendo, all. §. 4. f. & l. 51. §. 1. & 4. ff. cit. 1. nec huic beneficio validè renunciatum fuerit, quod tamen factum non præsumitur per formulam correalis obligationis: *Sammt und sonders*, quâ fidejussores semet inter se, *einer vor alle, und alle vor einen*, vel, si se ut principales, als *Selbst Schuldigere*, constituent. CARPZ. P. II. C. 17. d. 9. & 13. MEV. P. VI. D. 112. & 113. it. P. VIII. D. 161. n. 3. quod approbat LYNKER in *Analekt. ad STRUV. Exercit. 47. Th. 26. SCHÖPFER in 7. privato* L. 46. T. I. n. 36. BICCIUS l. c. §. 25. lit. b & f. Dissentiente quamvis HERINGIO *Cap. XVII. n. 53. seq.* Cum quo etiam facit CARPZ. P. II. C. 17. d. 9. n. 7. alique ibidem allegati, & quadantenus Dn. MEV. P. IX. D. 186., qui quâ clausulam: *einer für alle*, &c. exceptionem statuit, si nempe huic deinceps generalis renunciatio fuerit adjecta. At rectius alii statuunt, hæc formulâ correalem saltem induci obligationem, inter correos autem beneficium divisionis

fionis obtinet, per *Novel. 99. Cap. 1. Conf. Dn. STRYK in ll M ff. Tit. de duobus reis. §. 5 & Tit. de Fidej. §. 25.* Quæ sententia etiam in Saxonia recepta, teste *CARPZ. cit. def. 9.* Hunc *Dd.* dissentum diremit atque composuit *Themesis Lubecensis*, quæ cum effectu hæc verba accipi voluit *L. III. T. 5. art. 2. v. MEV. ad hunc 1x. Conf. pluribus de hac materia differentes HERING. l. c. Cap. 27. P. 2. SCHNEIDEW. ad Tit. Inst. de Fidej. n. 70 sqq. Dn. LAVTERBACH. in Disp. de benef. divis. & G. BICC. c. l. §. 26.*

§. VI.

Illud porro, quod contra rigorem stricti juris fidejussoribus concessum est, BENEFICIUM, dicitur CEDENDARVM ACTIONVM, vi cuius unus fidejussor ex pluribus solidum solvere paratus, creditorem compellere potest, ut cedat sibi actiones, quas habet contra confidejssores, *l. 76. ff. de solut. l. 17. 36. & 39 ff. de Fidej. l. 11. & 21. C. eod.* vel etiam interdum contra ipsum debitorem principalem, per *all. l. 13. & 36. ff. & Novel. 4 C. 1. in fine.* Ideo autem opus est hac actionum cessione, quia jus civile nullam alias fidejussori solidum solventi prodidit actionem, cuius ope id quod ultra portionem suam solvit, a confidejssoribus repetere posset, *cit. §. 4. 7. & all. l. 39 ff. & l. 11. C. de Fidej.* Quod si itaque creditor cedere ipsi nolit actiones fidejussorias, poterit fidejussor solutionem ei denegare, eumque per exceptionem cedend. act. repellere, *l. 24. C. cit. iir.* quam post sententiam usque definitivam opponere *l. 41. §. 1. ff. de Fidejuss.* & cessionem tam ante quam post solutionem urgere potest, *l. 36. ff. de Fidej.* Vid. *CARPZ. P. II. C. 17. d. 16.* multo magis si solutionem præcesserit pactum sive protestatio de cedendis actionibus. Et quidem necesse est, expresse in chirographo cessionis actionum factam esse mentionem, nec sola instrumenti seu apochæ traditio cessionem probat. *P. HEIG: P. I. Q. 38. n. 53.* De praxi tamen notandum, quod fidejussor solidum solvens etiam sine cessione nominatim factâ, vel hac vitiosa aut nullâ existente, contra confidejssores ad partem virilem habeat actionem, *CARPZ. P. II. C. 17. D. 16. n. 6. MEV. P. II. D. 218. n. 5.* maxime si possidet instrumenta obligationis, *MEV. P. VI. D. 387. Conf.*

HE.

HERING *Cap. 27. P. 3. MEV. in Disc. Levam. l. c. n. 54. f. 99. & P. VII. D. 25.*  
 P. MASCOV. Antecessor quondam Gryph. & Confist. Direct. *in D.*  
*de benef. cedend. act.* Jus Lubecense sane præoccupavit quamplu-  
 rima litigia & ambages, quibus plerumque involuta esse solet  
 cessio actionum, & fidejussori solidum solventi, absque prævia  
 actionum cessione, regressum adversus confidejssores concessit,  
*L. III. T. V. Art. 2. ibi: Des haben sie doch ihren regress an den an-*  
*dern Mitobern oder derselben Erben, solches wiederumb zu so-*  
*dern, ita, ut solvens non amplius opus habeat, ad cedend. act.*  
 beneficium confugere, sed statim conditione ex lege seu sta-  
 tuto experiri possit. v. MEV. *ad b. ix. n. 32.*

§. VII.

IVtum denique juris communis BENEFICIUM vulgo dici-  
 tur REMEDIUM L. SI CONTENDAT 23. ff. *de Fidejuss.* quocum  
 res ita est comparata, ut fidejussor, qui metuit, debitorem vel  
 confidejssorum aliquos, cunctante creditore in exigenda solu-  
 tione, solvendo esse desituros fore, ex hoc remedio Judicem im-  
 plorare possit, ut adigat creditorem, ad instituendam confestim  
 suam adversus debitorem principalem & omnes fidejssores pro-  
 rata actionem, ne si isti postmodum evaderent inidonei, ex-  
 ceptio excussionis aut divisionis sibi pereat. (§. 4. & 5. enim jam  
 diximus, ad id, ut beneficia excuss. & divis. locum habeant, re-  
 quiri, ut omnes tempore L. C. sint solvendo) Creditore nihilo-  
 minus cunctante, fidejssor vel plane liberatur, vel suam saltem  
 partem contingentem exsolvere tenetur, quoad residuum vero  
 perpetuum creditori imponitur silentium, & statim a limine ju-  
 dicii repellitur. Quo de remedio elegantem conscripsit Disput.  
 Dn. LAUTERBACH, quæ extat in collect. Disput. Vol. II. n. 84,  
 quò brevitate studio B. L. remittimus.

§. VIII.

IVtum vulgo appellatur BENEFICIUM ASSISTENTIÆ, quod  
 natales suos derivat ex *Recessu prov. Wolgast. de 1637. d. 11. Jan.* cujus  
 is est tenor, ut fidejssori, a creditore convento, statim in primo  
 termino liceat debitori principali & confidejssoribus litem de-  
 nunciare, & petere, ut ii citentur ad assistendum & onus fide-  
 jssor.

juſſoris conventi, ſolvendo partes, ſublevandum, quibus citatis in bona eorum, tempore quo ſolutio paratur, ſimultanea prorata decernitur executio. Sedes hujus benef. eſt in *Tit. III. diſt. Rec. §.* Wenn ein fidejuſſor vom Creditore beſprochen wird, ſoll derſelbe, dem debitori oder Conſidejuſſoribus, entweder abſonderlich oder inſgeſamt, alſort in primo termino litem zu denunciiren, auch an dieſelbe, daß ſie liti adhariren, citationem zu extrahiren, bemächtiget ſeyn. Es erſcheine nun der debitor oder conſidejuſſores auf ſolche denunciation und citation, oder nicht, ſo ſoll nichts deſto minder die ſententia oder Verordnung, welche wieder den, vom Creditore belangten, fidejuſſorem eröffnet wird, auch wieder den debitorem principalem und conſidejuſſores, denen ſie denunciiret worden, gelten, und wieder dieſelbe, auf des belangten fidejuſſoris Anhalten, die execution ſolcher Urtheil verrichtet werden: Jedoch ſolches dem Creditori zu keinem präjudicio gereichen, beſondern es verbleibet derſelbe einem Weg wie den andern bey dem belangten fidejuſſore, und mag wieder denſelben auf die erkannte ganze ſummam exequiren laſſen. Plura de inſigni hocce beneficio hic diſſerere ſuperſedeo, peculiari illud commentationi ſervaturus.

S. IX.

Jam demum ſequitur Verum notabile illud BENEFICIUM STYLI CURIÆ, quod ſine dubio a *Stylo curiæ*, cui quippe natales ſuos debet, denominationem ſuam accepit; ſed, quo jure? adhuc diſquiri meretur. Communi enim, tantum non omnium, *DD. calculo STYLUS CURIÆ* iſtiusmodi ſaltem denotat *conſuetudinem, quæ ordinem & modum procedendi in judicio determinat.* vid. late S. STRYK in *Diſp. de Stylo curiæ*, ſicque ad ſolam formam proceſſus reſtringitur, quatenus is per conſuetudinem hoc vel illo modo dirigitur; Ut proinde eam excludat conſuetudinem, quæ reſpicit atque concernit merita cauſæ. Dicendum itaque foret, *Beneficium Styli curiæ* male appellari ſive denominari a *Stylo curiæ*, iſtud quippe non tam ad formalia proceſſus, quam potius merita cauſæ, pertinet. Verum enim vero nondum ſatis conſectum

fecta res est, stylum curiæ ad sola formalia processus esse restrin-  
gendum, sumitur potius promiscue pro *consuetudine judiciaria*,  
que a *Judice* in decidendis controversiis, non tantum formalia processus,  
sed & merita cause respicientibus, tanquam norma quaedam est attendenda  
atque servanda. Unde Jctis non infrequens est illa locutio: *Se-*  
*condum stylum & observantiam curiæ cause debent determinari*: it. *stylus*  
est legitimus statutorum interpret; Quas & ejus generis alias loquen-  
di formulas huc pertinentes, videsis apud MOEGLING. in *Biblioth.*  
*jur. univ. Tit. Stylus curiæ*. Hinc inferendum utique videtur, hujus  
beneficii denominationem optimo jure desumptam esse a *Stylo*  
*curiæ*. E quibus facili negotio formari poterit definitio BENE-  
FICII STYLI CURIÆ nominalis, quod sit: *remedium, per Stylum*  
*curiæ, in favorem fidejussorum, introductum*. Ad cujus naturam atque  
indolem uberius evolvendam pedem jam promovemus.

## CAPUT II.

DE

### BENEFICIO STYLI CURIÆ IN SPECIE.

§. I.

**B**ENEFICIUM STYLI CURIÆ est favorabile aliquod remedium,  
per consuetudinem Pomeraniæ introductum, & jure provinciali confir-  
matum, vi cujus plures confidejussores, licet in solidum fidejusserint  
ac divisionis beneficio renunciaverint, opposita exceptione Styli curiæ, ni-  
bilominus saltem in portionem virilem tenentur. Germanice dicitur:  
Des Fürstl. Hoff- Gerichts-oder, der Land- Gebrauch. Merito  
autem definitur per favorabile quoddam remedium, siquidem  
quam maxime favorem respicit fidejussorum, qui, ob factam be-  
neficio divisionis renunciacionem, ex iure civili utique ad soli-  
dum præstandum forent obligati, ope vero huius beneficii ab  
eo liberantur. Et quanquam Dn. MEVIUS in *Comm. ad Jus Lub.*  
*L. III. T. 5. art. 2. n. 9. & 10.* ea sit in opinione, hocce benefici-  
um Styli curiæ nil aliud, quam renovationem atque confirmatio-  
nem

nem illius beneficii divisionis, quo ex iure civili iam gaudent fideiussores, continere: Attamen ipse in *Discuss. Levam. Cap. IV. §. 14 n. 42. sq. & in Consil. 37. n. 47. sqq.* dilucide contrariam mentem declarat, quâ, præter renunciacionem beneficii divisionis ex iure civili, insuper etiam renunciacionem Styli curiæ requirit ad id, ut unus ex fideiussoribus in solidum conveniri possit. Id quod perquam multis præiudiciis, aliisque attestatis iudicialibus, nec non Dd. privatorum testimoniis satis confirmari, §. 4 & 5. evictum dabo.

§. II.

Introductum esse beneficium styli curiæ per consuetudinem Pomeraniæ, §. præced. dixi. Necessè autem est, ut in primam huius consuetudinis originem atque natales paulo curatius inquiramus. Dñ. MEVIUS in *all. Consil. 37. n. 47.* testis est expertus & omni exceptione maior, illam iam ante annum 1570. hic locorum usû obtinuisse, nec nisi ratione in *all. Discuss. l. c.* suffultus viri cuiusdam docti annotatione, natales eius derivat a tempore der grossen Banqueroute derer Gebrüder der LOITZORUM, mercatorum, inclytæ famæ ac opulentæ fortunæ, Sedimentsium. Hi humili genere nati, referente FRIEDEBORNIO in *Chron. Sedin. P. II. p. 93,* multas sibi quæsierunt opes multamque famam, non solum mercaturam undique per vicinas terras exercentes, sed & conditione sua non contenti, ad altiora aspirarunt, castella, prædia, aliaque sibi acquirendo, vitam instar primi ordinis Nobilium egerunt; Quo ipso tanta ipsi crevit auctoritas ac fama, ut bene pecuniam collocasse autumarent homines, eam Loytziorum manibus committendo. Ingens itaque pecuniæ summa ex remotissimis etiam locis ipsorum fidei commodati nomine committebatur, quam liberalitatem quotannis decem, quin duodecim, & quod excedit, imperialibus usurarum loco compensabant. Et hac ratione non solum ipsi alii pecuniam ac mutuandi liberalitatem dolose elicerunt, sed & ut patet MICRÆLIUS in *Antiqv. Pom. L. III. P. 2. n. 13.* SIGISMUNDO Poloniæ Regi, æris alieni tum indigo, autores fuerunt, ut



ut centena millia thalerorum a Principibus Pomeraniæ mutuo summeret, quam summam & accepit, datis quamplurimis fideiusforibus, magnis autem difficultatibus solutionem retardavit Ducibus Pom. eam exigentibus, quin postmodum plane denegavit, ut ex *Recessibus provinc. bene multis*, ad nauseam usque hoc caput tractantibus, edoctus sum. Ast, quanta quanta etiam erat alieni æris summa, quam duo fratres Lorzu solummodo a Nobilibus, civitatibus, ecclesiis, monasteriis, pupillis, aliisque Pomeraniæ incolis, mutuo acceperant, quæ viginti tonnas auri superabat, haud tamen fuit tanta, quam brevi non dilapidarent ac decoquerent, ut tandem etiam anno 1572. d. 4. Apr. in fugam Dantiscum se conjecerint, eoque ipso creditoribus fidem sefellerint. Quæ exinde enatæ fuerint in Pomerania turbæ, litigia, interpellationes, jurgia, infestationes & perturbationes, facilis est coniectura, dum plerique fere Nobilium & præcipui civium pro ipsis aliisque, qui ad credendam ipsis pecuniam ab aliis mutuo sumplerant, fidem suam interposuerant, ita, ut ubique de fide fracta, quin submersa penitus, conclamaretur. Uti & colligere licet ex *Recessu provinc. Wollinensi de 1575. d. 27. Jun.* Ad liberandam itaque contritam ubique fidem, incolasque a cessione bonorum & imminente ipsis exilio, tum quoque creditoribus paranda solutionis remedia, spectabat quam maxime, inter fideiussores dividi debita, ut omnibus, quibus sponsonderant, omnes satisfacerent, cum singuli vix singulis absque hoc remedio potuerint. Inde & publicas cogitationes, consiliaque hac de re Principes ac Ordines provinc. instituisse, ipse *all. Recess. de 1575.* docet. *Conf. Recess. Treprov. ad Regam de 1608. d. 8. Marti. §. Nachdem auch Beflagte etc.*

§. III.

Investigatâ, quantum propter penuriam subsidiorum licuit, origine beneficii Styli curiæ, in quæstionem iam venit: *Num Constitutio quædam publica exiet, qua beneficium Styli curiæ fideiussoribus vel sit indultum, vel saltem confirmatum?* Ex allegato § præced. *Recessu prov. de 1575.* id quidem exploratum habemus, Illustris  
 C Pom

Pom. Ducem JOHANNEM FRIDERICUM Statibus provincia-  
libus promississe, se quamprimum comitia instituturum, in qua  
inter alia & hanc quaestionem communi placito decidendam ser-  
vavit; *quomodo intelligenda sit formula, quidve iuris circa illam deter-  
minandum, si fideiussores ein für alle und alle für einen semet obliga-  
verint?* Probabile itaque admodum, promissa in effectum fuisse  
deducta, hancque quaestionem ita decisam fuisse, quemadmo-  
dum praxis hodierna eam servat. Vivum illud iuris patrii ora-  
culum Dn. MEVIUS in *Comm. ad 7. Lab. c. l.* ea etiam est in o-  
pinione, extare hanc in rem quandam Constitutionem Pomer.  
quaer tamen nihil aliud, quam simplicem confirmationem bene-  
ficii divisionis, contineret. Qualis vero, vel de quo anno, haec  
sit Constitutio, ne verbo quidem tetigit. Sine dubio tamen  
digitum intendisse videtur in *Recessum* quendam provincialem,  
prouti & nonnulli provocant ad *Recessum* supra adductum *Wollin.*  
*de 1581.* in quo tamen ne jota quidem hac de re reperitur, se-  
ducti, forsitan altero illo beneficio, cuius §. 4. Cap. I. mentionem  
fecimus, nempe excussionis, quod ibi qua bona feudalia, ratio-  
ne debitoris principalis ante fideiussores excutiendi, confirma-  
tur ac extenditur. Quanquam & ipsi Visitatores Dicafterii Du-  
calis in *Recess. Visit. de 1616.* verbis supra *Cap. I. §. 4.* alleg. huius  
beneficii divisionis, quasi in d. *Recess. de 1581.* latentis, faciant  
mentionem. Alii putant sedem huius beneficii inveniri in *Re-  
cessu prov. de 1585,* quem, scil. *Wolgastanum de h. a. d. 27. Maji,* a  
capite ad calcem legi & perlustravi, nil tamen eius rei ibidem  
dispositum inveni. Interim admodum est verosimile, alium de  
eodem anno extare, sicut & quendam Treptoviensem, verum  
particularem, de hoc anno, quin & verba ex *Recessu* quodam  
provinc. de h. a. allegata inveni sequentia: *Woserne in obliga-  
tionibus dem Stylo curiae oder dem Hoff, Gerichts-Gebrault*  
*allhie in Pommern nicht rennunciiret, so sind die fideiussores*  
*nicht in solidum gehalten, etfi expresse in solidum se obligave-*  
*rint, sed pronunciat: Daß ein jeder seinen Strang erlegen*  
*solle.* Verum num haec verba sint *Recessus Treptoviensis,* num ve-  
ro alius cuiusdam de h. a. in medio relinquo, cum mihi haec-

nus,

nus, utur sollicite inquirenti, eius videndi, copia haud facta fuerit. Interim tamen tum temporis, statim post habita anno 1585. dicta comitia provincialia, frequenti usu in iudiciis observatum fuisse hunc Styllum curiæ, ex præiudiciis & testimoniis, quæ suppeditat Dn. Mevius in *Disc. Lev. l. c. n. 43.* satis dilucide patet.

§. IV.

Nullum itaque superest dubium, quin, etiamsi certa lege scripta, quæ hoc beneficium est confirmatum, destituamur, res ipsa in praxi firmissimo nitatur talo; Perpetuo siquidem iudiciorum provincialium stylo ita servatum fuisse, tot tamque multa prostant præiudicia, quibus etiam in iudicio contradictorio pro observantia huius Stylli curiæ fuit iudicatum. Sic enim Dn. Mevius in *Discuss. levam. l. c. num. 43.* testatur, sibi obvenisse instrumenta quædam obligationis, quorum alterum anno 1587, alterum 1589, scriptum, quæ continuerunt præter renunciationem beneficio divisionis, etiam in specie Stylo curiæ, factam. In alio quodam instrumento de 1595, asserit, fideiussores in solidum se obligasse, ac beneficio divisionis, non vero Stylo curiæ, renunciaisse, eamque ob causam subortâ controversia inter VINCENTIUM BLÜCHERN actorem & BOGISLAUM KRAKEVITZ reum, exceptionem Styli curiæ opponentem, Ducalem curiam Wolgastinam iudicasse, reum ob allegatam exceptionem non renunciati Styli curiæ, licet beneficio divisionis fuerit renunciatum, non ultra virilem suam ratam teneri. Multa alia hanc in rem extare præiudicia ac iudicata, quorum partem ipsemet obtinuit, testatur idem Dn. Mev. *Confl. 37. n. 49.* Præterea hanc consuetudinem confirmat solenne attestatum a Dicastrio Pomeranico, tempore iam Regiminis Svecici, pro informatione Collegii Iuridici extranei, ad quod acta fuere transmissa, datum, quod exhibet Mev. *al. Tract. n. 42;* Id quod epapYRO in chartam hæc transcribere haud pœnitebit, sequentis tenoris.

C. R. S.

Wir zum Vor-Pommerschen Hoff-Gerichte verordnete Director und Râche. Ubrunden und bekennen hiemit für jederman

männiglichen, daß uns der Wohl Edler und Vester Julius Paul Schmatzhagen, auf Denzewitz geseßen, supplicando angefügter, was maassen er zu nöthigen Behueß seiner streitigen Sachen, glaubhafften Schein und unsere Nachricht, wegen des Gebrauches und Styli curiæ, daß nemlich, wenn verschiedene Personen für jemand gelobet, ungeachtet, ob selbige in solidum sich verschrieben, und daneben der epistolæ D. Adriani oder dem beneficio divisionis, nicht aber zugleich dem Stylo curiæ renunciiret, dennoch ein jeder nur auf seinen Strang zu belangen sey und condemniret werde, ganz gern haben möchte, und darüber unsere gerichtliche attestacion zu ertheilen gebeten. Wenn wir ihm denn in sothanen rechtmäßigen petito nicht entszyn mögen noch wollen: Als bezeugen wir hiemit und in Krafft dieses öffentlich, daß angezogener Stylus curiæ am Königl. Hoff: Gerichte allhie, wann selbiger allegiret, und von den Partheyen opponiret, alle wege observiret, und bis anhero beobachtet. Immaassen dann noch ohnlängst in Sachen sel. Hans Steins Wittwen contra Impetranten selbst, item Caspar Corschwandten contra eundem, nach sothaner observance und üblichen stylo allhie erkannt worden. Welches wir hiemit unter des Hoff: Gerichts Insiegel attestiren und urkundten. Datum Greiffswald den 31. Aug. Anno 1649. Ex publico hoc apposito documento luce meridiana clarior apparet vera beneficii Styli curiæ natura, simulque omni dubio exempta eiusdem observantia, præiudicii confirmata.

§. V.

Præter publica hæc iudicata atque documenta judicialia haud levem insuper fidem huic observantiæ judiciali conciliant privatorum Doctorum, tam domesticorum, quam extraneorum, asserta atque testimonia, quæ in scriptis n. bis reliquerunt. Inter hos autem primum atque antesignanum deprehendo MATTH. STEPHANUM, Jctum atque Profesf. Gryph. celeberr. inque praxi patriæ veratissimum, qui in *Oeconomia Juris*, quæ anno 1614. primum in lucem publicam prodiit, L. III. C. 50. n. 28. hisce dis-

sertis

fertis verbis eius observantiam testatur: In Pomerania & Megapoli fidejussores etiam necesse habent renunciare Stylo curie. Quod si non fecerint, quilibet fidejussorum conventus solidum exsolvere tenetur. Stylius enim & consuetudo curie utriusque est, quod unus ex fidejussoribus in solidum conveniri negreat, si reliqui confidejussores solvendo sint. Adeoque vigore eius consuetudinis quis liberatur, si pro quota sua creditori satisfecerit, reliquum necesse habet a ceteris confidejussoribus solvendo existentibus petere: Nisi huic consuetudini renunciatum sit. Huius vestigia legit Excell. Dn. MEVIUS in Comm. ad J. Lub. L. III. T. 5. art. 2. n. 9. sq. & in saepe laud. Tract. de Lev. inop. debit. C. IV. S. XIV. n. 42. sqq. nec non in Consil. 37. n. 47. sqq. ubi eam, quam in Comm. ad J. L. l. c. supra jam notatam, fovit sententiam, mutavit insimulque uberior illustravit, his quidem verbis: Styli curia Pomeranica is tenor est, quod fidejussores, ut in solidum semet obligaverint, ac beneficio divisionis renunciaverint, non tamen ultra, quam in virilem partem, obligentur. Receptus is est adversus renunciationum facilitatem, & hactenus sic observatur, ut non attentata ulla renunciatione alia, nisi expresse & specificè renunciatur Stylo curie, fideiussoris in solidum fideiubentis condemnatio ultra virilem partem non fiat. Ut pluribus iudicatis, quorum partem ipsemet obtinui, si opus foret, demonstrare liceret, sed notorius is est, nec negatur (scil. in casu proposito) ab actoribus, quin potius expresse eum confitentur. Replicant saltem, eo, quo fideiussio est interposita, tempore nondum in usu fuisse Styli curie. Sed falluntur & fallere cogitant moria provincialis ignaros. Additum actis exemplar obligationis longe antiquioris, idq. a fide digno Notario auscultatum, ipsoq. originali, quoties exigatur, corroborandum, aliud ostendit. Notum quoque, est in hac provincia, & ipse observavi, ante annum 1570, Styli curie prafatum in usu iam fuisse. Dn. MEVIUM reliqui Dd., eius autoritate suffulti, non aliter, ut grus gruem, secuti sunt, uti Dn. COCHIVS, Assessor quondam S. Tribunal. Wismar. meritisimus, in Praxi fori Germ. P. III. sub rubro: Exceptio Styli curie. it. Dn. MASCOV. Antecess. Gryph. in all. D. de Benef. cedend. act. in procem. verbis: Cum quo (scil. benef.

(†) Nota, particulam; non, integrum tanquam sensum evertentem, per errorem irrepressibile.

nes. divis) omnino convenit, imo lautius quoddam remedium est Styli curie, statuto & consuetudine in Pomerania & Megapoli receptus, qui est: ut fideiussores, utut renunciaverint beneficio divisionis, ultra civilem tamen non teneantur. Prout videre est apud MEV. in Disc. Lev. & Consil. supra all. U. Porro B. Parens Excell. Dn. Præsidis, Dn. JACOB. BALTHASAR, Professor Gryph. dum in vivis erat celeberrimus, postea Regiminis Ducalis Mecklenburgici & Cancellariæ judicialis ibidem Vice-Director dignissimus, in Colleg. MScTo in Eckholzi Comm. ad ff. anno 1687. habito, quod in multorum versatur manibus, Tit. de Fideiuss. ubi his usus est verbis: In nostra Pomerania ne sufficit quidem, hætenus recensitis beneficiis speciatim & nominatim renunciasse; sed nihilominus fideiussores non tenentur in solidum, nisi in specie renunciaverint Stylo curie, provocans itidem ad autoritatem Dn. MEV. in all. Tr. hoc ipsum præjudiciis judiciorum confirmantis. Quibus non nisi ætate inferior jungendus Magnif. Dn. P. B. GERDESIVS, Antecess. Gryph. ante aliquot annos celeberr. jam vero R. Dicastrii Director dignissimus, de Universitate hac atque universa patria meritissimus, in Exercitat. suis Academ. ad Institut. habitis, Exercit. 28. th. II., ibi: In Pomerania & Megapoli sola renunciatio beneficii divis: hoc non excludit, sed insuper renunciatum esse debet stylo curie. Inter JCtos extraneos praxin hanc patriæ afferentes, eminet Dn. S. STRYK in D. de cautela abundantis in contract. n. 68. Cui non tantum assentitur, sed & quæ Megapolin universalem huius benef. Styli curiæ evincit praxin Feudista ille Megapolitanus TORNOWIUS in egregio suo Tract. de Feudis Mecklenb. P. I. Sect. 4. §. 10. p. 586, ubi simul integra expressaque verba Spbi 25. Reversal. Ducatus Megapol. hoc privilegium, in gratiam fideiussorum introductum, confirmantium, exhibet.

§. VI.

Diudicanda iam sequitur quæstio, quam hic enucleare inter est. Num scilicet beneficium Styli curiæ hodiernum indolem consuetudinis habeat: Num vero naturam legis scriptæ induerit? Plerique sane Dd. existimant, consuetudinem, licet postmodum in scripturam sit redacta & a Principe expresse confirmata, naturam tamen pristinam salvam retinere. v. F. GERDES in D. de majore parte ejusq. prerog. C. III. th.

ib. 3. STRYK in *all. D. de Styl. Cur. Cap. III. n. 8 & 24. sqq.* Scriptura enim conservandæ saltem memoriæ causa accedere solet & facilioris probationis gratia, (quamobrem P. RAVENNAS in *Tr. de Consuetud.* dixit, consuetudinem scriptam probari sola apertione librorum) & Principes consuetudinem solummodo secundum qualitatem originariam approbasse censetur, HUNN. *ad TREUTL. V. I. D. 1. Q. 53;* nisi verba a Principe confirmante adiecta aliud svadeant, utpote si per modum sanctionis expressæ in scripturam redigi curaverit, aut alia ratione animus eiusdem appareat, quod consuetudinem in posterum pro lege scripta haberi velit, HOPP. in *Comm. ad T. II. §. 9.* Cum autem in præsentî casu hac de voluntate superioris non constet, sed potius hic Stylus curiæ, tam in *all. Recessu provinc. quam in Reversal. Megapol.* ut consuetudo allegetur, dicendum erit, beneficium Styli curiæ naturam atque indolem consuetudinis retinuisse. Quemadmodum & hoc aliis ex iure patrio desumptis exemplis & locis parallelis, quibus consuetudo, licet in scripturam redacta & legi scriptæ inserta, nihilo secius antiquam retinuit naturam, comprobari potest, uti videre licet ex *Ordinar. Rustic. Pomer. de 1616. T. 10. §. 9.* ubi expressis quidem verbis confirmatur consuetudo generalis in pagis Pomer. recepta, verum non instar novæ legis, sed antiquæ consuetudinis, ibi: *Unsere aber sowohl unserer Prælaten, Graffen und Ritter schafft Hauren, sollen sich zwar in andern Sachen nach gemeinen Kayserlichen Rechten, in 2. puncten aber, als Erbschichtung und Bezahlung der verhandenen Schulden, nach bekannthen Land-Gebrauch richten, &c.* Quin hac ratione sequeretur alias, quod, si Principes in genere consuetudines Provinciæ vel etiam cuilibet Ordini, civitati vel collegio peculiare confirmet, uti in Privilegiis & Recessibus, aliisque Constitutionibus provinc. sæpius factum legimus, omnes consuetudines degenerarent in leges scriptas, nec consuetudinis vestigium remaneret, quod tamen admodum foret inconveniens.

§. VII.

Perspecta itaque hæcenus beneficii styli curiæ indole, indaganda jam est differentia ejusdem specifica & tam con quam dif-

disconvenientia, quam cum aliis affinis habet beneficiis, sollicite discernenda. Sic enim omnium arctissima convenientia stylicuriae deprehenditur 1.) cum beneficio divisionis, cum ratione subiecti, quod in utroque constituunt plures confidejutores pro uno debitore obligati, tum quoque potissimum respectu ad finem s. effectum habito, qui in eo se exerit, ne integrum amplius sit creditori, unumquemque ex iis in solidum, sed quemlibet saltem in portionem virilem pro rata sua conveniendi. Nec minus conveniunt ratione modi; Utrumque enim per modum exceptionis in iudicio opponitur. Enimvero positâ licet quaedam convenientia, insignis tamen inter utrumque intercedit differentia, satis manifesta. Ita namque differunt ratione originis, divisionis quippe beneficium ex jure Romano, stylicuriae vero ex jure Pomeranico & Megapolitano, suos derivati natales. Illius effectus cessat, postquam renunciatum ei est: Hoc vero tum demum competere incipit, post factam scilicet benef. divis. renunciationem, quam nullitate quasi obfuscat & extinguit; ut proinde non immerito Dn. MASCOV. *all. l. pro lautiori quodam remedio illud venditaverit.* Ex quibus inferendum videtur, Dn. MEVIVM, in *Comm. ad J. Lub. c. l. n. 9 & 10.* pro communi mortalium sorte humani quid passum esse, dum autumat, nihil plane stylicuriae discrepare a beneficio divisionis, sed istum non nisi hujus esse simplicem confirmationem ac renovationem, & consequenter nec confirmationem, nec renunciationem beneficii valere, ubi beneficio confirmato renunciatum jam est, quam salva alioquin maneat tanti viri auctoritas; Ipsi etenim fere unice, & nobiscum omnes reliqui Dd. ac Practici notitiam hujus notabilis beneficii debent, qui primum in *Consl. suo 37. n. 47. sqq.* & deinde in *all. Tr. de Levam: debet. l. c.* in naturam atque differentiam ejus curatius inquisivit. Hoc tamen in passu non possum non, quin ab eo discedam: Beneficium siquidem S. C. plane novi quid in se continere ac correctoriam & derogatoriam esse consuetudinem, non solum ex expressis adducti Recessus provinc. & attestati judicialis R. Dicasterii verbis: *Ohngeachy*



et ob selbige in solidum sich verschrieben und daneben der epistolæ D. ADRIANI, oder dem beneficio divisionis, nicht aber zugleich dem stylo curiæ renunciiret, dennoch ein jeder nur auf seinen Strang zu belangen sey; Sed & reliquorum Dd, tam de praxi hac patriæ, quam Megapoleos, uno ore testantium, probatur assertis, Spho ꝛ. hanc in rem allegatis.

§. VIII.

Porro propinquiore quadam & arctiori cognatione styli curiæ contingit 2) *Beneficium assistentiæ*, jam Cap. lmo §. 8. a nobis expositum. Hoc equidem primo intuitu tacitam involvere videtur styli curiæ confirmationem, si ipsa *c. l.* allegata verba spectes, quia fidejussori convento conceditur potestas, compellendi debitorem principalem & confidejssores ad sublevandum onus, per solutionem partium. Quale vero onus sustineat ille, non satis capio, siquidem beneficio excussionis ac divisionis &, quod maximum, styli curiæ gaudet. Sed ecquis hunc beneficiorum cumulum pro onere habiturus esset, cum magis commodum afferat, & per consequens, remotis tantis, in citando ad assistendum debitore & confidejssoribus, ambagibus, mox per viam exceptionis procedere possit conventus fidejssor, opponendo nimirum excussionis, divisionis & styli curiæ exceptionem. Facilis proinde est conjectura, eum hic subintelligendum esse casum, ubi propter renunciationem cessant præfata beneficia. Cam enim hanc ob causam fidejssor ferendum habeat onus, quod ante principalem conveniatur vel solidum præstare debeat; Non tantum a probabilitate non recedit, sed & ipsa ratio dicitur, prospectum esse fidejssori per hanc Constitutionem, ut, insuper habita dictorum beneficiorum renunciatione, nihilominus tamen pro rata, in portionem nempe virilem confidejssores compellari debeant ad solutionem sive collationem suarum partium, inque horum bona, cum solvendum est, simultanea, pro rata, decernenda sit executio. Ast, quæ itaque superest differentia inter beneficium styli curiæ & hocce benef. assistentiæ? Resp. In-

D

signis.

ignis. Hoc enim assistentiæ beneficium incipit demum altero cessante. Nam si fidejussori adhuc succurri potest per beneficium styli curiæ, non opus habet beneficio assistentiæ. Tum beneficium styli curiæ fidejussor adversus creditorem eatenus securus est, ut hic teneatur etiam reliquos fidejussores convenire & a singulis ratam petere. Ast beneficium assistentiæ equidem fidejussori hoc tribuit beneficium, ut vel debitor, in quantum est solvendo, eum indemnem præstet, vel cæteri fidejussores, ad ejus instantiam, suas ratas ipsi conferre teneantur. Verum ipse creditor non in diversas partes abire, suamque actionem adversus singulos reos instituere tenetur, quod admodum molestum, sed ipse unum ex pluribus compellit fidejussorem, summario instituto processu. Quemadmodum & verba finalia allegata: Und soll wieder die confidejussores, auf des belangten fidejussoris Anhalten, die execution solcher Urthel verrichtet werden: Jedoch solches dem Creditori &c. haud obscure id innunt. Ut inde adeo indistincte hoc beneficium assistentiæ pingvius ac salutaris, nec etiam frequentius beneficio styli curiæ, cum Dn. Mascovio in *all. D. S. ult.* dici haud possit, quin potius alio respectu beneficium styli curiæ, alio vero beneficium assistentiæ pingvius ac salutaris, utrumque vero admodum frequens in praxi salutarur.

§. IX.

Denique 3.) tanquam affine aliquod beneficium locum hic sibi vindicat notabile *Remedium L. Si contendat 28. ff. de Fidejuss.* Cujus cum stylo curiæ convenientia in eo se se exerit, quod utrumque locum habeat circa confidejussores, beneficio divisionis frui desiderantes. Attamen apertissime quoque invicem discrepant. *Remedium enim L. Si contendat* per modum actionis, beneficium autem styli curiæ per modum exceptionis in judicio proponitur. Illud obtinet, si beneficio divis. non est renunciatum, hoc ad sui competentiam prærequirit renunciationem divisionis beneficio factam. Illud privilegiatum forum, hoc commune agnoscit. Illi ubicunque locorum, ubi receptum est jus Romanum, huic non nisi in Pomerania & Megapoli locus est.

CA.

CAPUT III.

DE

PROCESSV CIRCA BENEFICIVM STYLI CVRIÆ,  
EJVSQVE EFFECTIBVS ET CONTRARIIS, IN  
JVDICIO INPRIMIS OBSERVANDIS.

§. I.

**J**Am ordo me ducit, ut brevibus dispiciam, quænam ratione processus, intuitu hujus beneficii, in judicio sint observanda. Ubi ante omnia inquirendum, *In quibus Pomerania nostra judiciis usu obtineat beneficium styli curiæ?* Et quidem 1.) universim ac generaliter usum ejus per Pomeraniam nostram invaluisse, ex supra dictis facile constat. Quemadmodum itaque ejus observantiam, qua Pomeraniam inprimis Citeriorem, antecedenti Capite adstruximus, ita etiam, quo minus qua Pomeraniam ulteriorem adstruamus, nil impedit, cum certo certius sit, in dubio utramque Pomeraniam communibus iisdemque uti juribus ac consuetudinibus, v. *Recess. Wolgast. de 1606. §. 21s auch in dem Punct &c. ibi: Weil beyde Regierungen in diesen Landen ein corpus, und obberühre Privilegia und Abscheide communia instrumenta seyn ic.* Quod hodie qua eam citerioris Pomeraniæ partem, qua Trans-Penenlis dicitur, & Regi Borussia jam cessa est, eo minus habet dubii, cum hæc hodiernum utatur juribus ac consuetudinibus, quæ olim cum Pomerania Cis-Penenli Svecica habuit communia, quorum usus expresse ipsi confirmatus in *Pacificacione novissima, Regis Svecia inter & Borussia Regum Majestates inita ao. 1720. §. 6.* Idem quoque qua Principatum Rugiæ, terram Ducatui Pomeraniæ incorporatam, asseri posse, extra omnem dubitationis aleam positum est. At enim vero, haud dissiteri possum, hanc potissimum quæstionem crucem mihi figere: *Num stylus curiæ saltem in Dicastrio Regio, num vero in aliis quæque Pomerania judiciis, locum inveniat?* Judicia in Pomerania nostra varii & multiplicis esse generis, alia universalia, alia parti-

D 2

cula.

cularia, hæcque iterum vel Ducalia vel civitatensia, ex instituto, historiam cujuslibet delineando, ostendit Excellent. Dn. PRÆSES in seiner Historischen Nachricht von denen Landes Gerichten in Pommern und Rügen. Inter hæc omnia autem, & quidem secularis jurisdictionis, olim Dicasterium Ducale, eo tempore, quo primum hic stylus curiæ invaluit, fuit supremum. Quemadmodum itaque hujus supremi tunc temporis judicii jurisdictionis universalis erat; sic & consuetudo seu stylus curiæ hujus superioris judicii reliquis pro norma erat, imprimis cum lege provinciarum universalis fuerit probatus atque firmatus. Hodie itaque, quamvis quadatenus mutata fuerit judiciorum nostrorum forma, nihilominus tamen, dum observantia & vigor hujus styli curiæ ex priscis temporibus est deducendus, hodiernum omnia judicia Principis, tam universalis, ut S. Tribunal, ac certa ratione illustriss. Regimen; quam particularia, ut judicia Præfecturarum, nec non reliqua, ut Patrimonialia Nobilium, hunc styllum servare, rationi ac veritati convenit. Majoris aleæ plena est quæstio: Num 3.) in judicio ecclesiastico, R. scil. Consistorio, in causis Clericorum; nec non 4.) in Concilio Academico hæc servetur observantia? Quam quæstionem hac quidem vice in medio relinquo. Denique 5.) inquirendum restat: Num etiam hic stylus curiæ Ducalis attendendus sit in judiciis civitatensibus, imprimis iis, que jure utuntur Lubecensibus? Cujus L. III. T. 5. art. 2. constitutum, ut si plures fidejussores in solidum semet obligaverint, indistincte etiam quilibet ex iis in solidum conveniri possit. Hujus quæstionis anceps videtur decisio, ut inde etiam Dn. Mascov in al. Disp. de benef. ced. act. §. ult. anceps hæsitans, in medio eam relinquat. At enim vero, cum hisce Civitatibus, titulo plerumque oneroso, jurisdictionis inferior privative a Principe concessa sit, v. Dn. PRÆSES al. l. Sect. I. P. II. Cap. I. §. 2. ita ut etiam judicia superiora eorum statuta & consuetudines ante omnia in iudicando sequi teneantur, v. Hoffm. Ger. Ordn. P. I. T. 14. ibi: ehrtbahren und guten Ordnungen, Statuten und Gewohnheiten, it: P. III. T. 4. §. 10. asserere non vereor, in hisce judiciis eo casu, quo plures fidejussores singuli in solidum semet obligaverint, non attendi beneficium styli curiæ.

Hoc

Hoc siquidem diu post receptum in Pomer. Jus Lub. per consuetudinem saltem est introductum. Quæ consuetudo est correctoria, hinc contra expressam dispositionem Juris Lub. non attendenda, nisi in specie fuerit recepta. Quod vero in civitatibus factum non constat, nec invito Magistratu fieri potuit. Hinc videmus, cum olim ao. 1669. contra dispositionem juris Lubec. privilegium præferentiæ piorum locorum civitatibus jure Lub. dotatis obtruderetur, Illustr. Regimen hisce civitatibus, in specie Sundensi, Resolutione speciali, his quidem verbis, prospexisse: Und dann die Königl. Regierung nicht gemeinet, bemeldter guten Stadt Stralsund extra casum prædictum, bey dem Jure Lub. daraus observirenden Gerichts Brauch oder andern privilegiis hierdurch einiges præjudicium zufügen zu lassen; es ohne dehm auch Rechtens ist/ daß die *correctiones jurium strictissime* zu verstehen seyn/ &c. Quod si itaque Princeps vel Regimen nequidem expressa sanctione, in vitis civitatibus, juri Lubecensi contrarium introducere voluit, multo minus hæc vis consuetudini generali Provinciæ, contra specialia jura civitatum expressa, & a Principe ipsis confirmata, indulgenda. Et huc quoque inclinat Dn. MEV. *ad 7. Lub. ix. cit. n. 12.* nec non Dn. P. B. GERDES *in all. Exere. Disp. 28. th. 11.* his quidem verbis: Hoc ( quod scil. non sufficiat fideiussores benef. divis. renunciaste, sed insuper quoque stylo curiæ renunciari debere, ) *qua Nobiles, aut tamen immediate Dicafterio subjectos, minus dubii habet: Sed si sint cives, & quidem ejus civitatis, ubi jus Lubec. est receptum, tum securius sequimur textum j. Lub. L. 3. T. 5. a. 2, donec is, qui in non usu hujus juris se fundat, contrariam observantiam probaverit. Atque ita in hac civitate quondam judicatum novi.* Inde porro sequitur, quod licet a iudicio civitatenſi eiusmodi casus per appellationem ad Dicafterium vel S. Tribunal sit delatus, iudex superioris instantiæ, in qua alias non illius, sed huius styli pro lege est, MEV. *P. LX. D. 30. n. 4.* utut ibidem hic stylus curiæ in viridi sit observantia, nihilominus tamen secundum statuta & consuetudinem iudicis a quo, cui in iudicando surrogatur, pronunciare debe-

at, v. *Ordin. Dicast. l. c.* & *MEV. all. l. ut* & *STRYK in D. de stylo curiae. C. IV. n. 18.* Rectius autem & breviori via hic incedi potest, si non tam ad iudicia, in quibus recepta, sed potius ad personas, quarum intuitu introducta, vel quas obligat hæc generalis Pomefanæ consuetudo, respiciamus, hancque generalem formemus regulam: quod hicce stylus curiæ generalis sit, & omnes, non tam immediate, quam etiam mediate, Dicafterio, quin aliis quoque iudiciis superioribus subiectos obliget, nisi reus coram iudicio civitatensi ordinarie forum fortiatur. Hinc Nobilis fideiussor, in iudicio civitatensi per reconventionem conventus, gaudet exceptione beneficii styli curiæ, non autem civis urbanus fideiussor, reconventus in iudicio Dicafterii vel S. Tribunalis, cum quilibet suo iure, quo alias in foro suo ordinario gaudet, sit iudicandus.

§. II.

Consequens jam erit investigare: *Quomodo persone, quibus competit beneficium styli curiæ, eo in iudicio uti debeant?* Unanimis sane Dd. est consensus, quod, si quis beneficio quodam in iudicio frui velit, illud proponere & allegare teneatur: Hoc namque omittens beneficium abdicasse censetur, *MEV. P. V. D. 42. n. 5.* nec enim regulariter iudex attendit, quod pars non allegat, *MEV. P. I. D. 86. n. 3.* & suam sibi quisque negligentiam impuret, *l. 24. ff. que in fraud. cred.* imo beneficia alicui indulta, juxta *CAROC. Dec. 116. n. 3.*, hanc tacitam involvunt conditionem, si eis uti velit. Quomodo autem constabit iudici, an quis eo uti velit nec ne, nisi alleget atque proponat istud. Ipsimet Imper. *IUSTINIANVS §. 4. 7. de Fidej.* disertis verbis eandem mentem suam declarat hunc in modum: *Sed si ab uno fideiussore creditor totum consecutus fuerit, huius solius detrimentum erit, & sibi imputare debet, cum potuerit iuvare ex epistola D. Adriani & desiderare, ut pro parte in se detur actio*, quod merito applicamus ad beneficium styli curiæ, ob identitatem rationis. Allegandum itaque est hocce beneficium per exceptionem styli curiæ, cujus demum ope fideiussor tutus erit a solidi præstatione, non ipso iure. *arg. Auth. Præsentie C. de Fidej.* Idem haud obscure indignant verba supra addu-

adducti attestari R. Dicasterii: Wenn selbiger allegiret und von den Partbeyen opponiret. Quare etiam eam in exceptionum numerum retulit Dn. COCH. l. c. Sed quorsum referenda erit exceptio styli curiæ? Notoria enim exceptionum divisio est ratione effectus, in *peremptorias*, quæ perimunt seu in totum extinguunt actionem, & *dilatorias*, quæ actionem tantummodo ad tempus differunt. Sine dubio iis est annumeranda, quibus communiter accensetur exceptio divisionis. Hanc autem plerique peremptoriam dicunt, v. MEY. P. V. D. 42. n. 3. & P. VI. D. 93. n. 2. COCH. l. c. p. 306. quia respectu portionum reliquorum confidejssorum plane intentionem creditoris excludit. Alii e contra admittunt exceptiones anomalias, quæ non in omnibus sequuntur naturam peremptoriarum vel dilatoriarum, sed de utriusque speciei indole aliquid participant & singulari quodam jure, tam ante, quam post L. C. opponi possunt, idque ratione diversi finis, tum ad declinandum paulisper judicium, tum ad perimendum. Harum in classem quoque exceptionem divis. collocant MEY. P. VI. D. 93. n. 4. ROSBACH. in Prax. civil. Tit. 43. n. 7. sq. COCH. l. c. p. 292. & HERING l. c. C. 28. n. 31., qui hanc sententiam veriorum & communem asserit. Itaque in istarum numerum quoque exceptionem styli curiæ merito refero, quoniam ratione reliquarum portionum confidejssorum, solvendo existentium, creditoris intentionem in totum excludit, eo vero in casu, ubi non amplius solvendo sunt, executionem seu condemnationem saltem differt. His præmissis facili negotio colligitur, quo tempore in judicio opponenda sit exceptio styli curiæ. Dilatoriæ omnes ante, peremptoriæ vero regulariter post L. C. opponuntur, v. Ord. S. Tribun. P. II. T. XI. & Dicast. P. II. T. 10. & F. GERDES in Coll. pract. P. II. Sect. I. C. 5. Exceptio styli curiæ autem, quia est anomala, tam ante, quam post L. C. ad sententiam usque, instar exceptionis divis. opponi poterit, quod innuunt verba l. 10. §. 1. C. de Fidej. ibi: ante condemnationem. Imo secundum MYNSING, Gen. III. O. 69. & BERLICH. P. I. Concl. 79. n. 53. post sententiam in ipsa executione opponi potest, modo tamen non post solutionem, §. 4. J. de Fidej.

Sed

Sed, num exceptio S. C. etiam in processu executivo, quando scilicet agitur ex instrumento garentigato, locum habet? Mitior sane rectius sententiarum est sententia, salvas nihilominus recognoscendi esse exceptiones, contra instrumentum garentigatum sibi competentes, peremptorias, quæ vel ingressum litis, vel ipsum debitum tollunt, vel in continenti sunt liquidabiles, v. COLER. in Proc. exec. P. IV. C. I. n. 15. BERLICH. P. I. Concl. 84. n. 24. CARPZ. P. II. C. 18. d. 4. & ex instituto Consult. Dn. PRÆSES in D. inaug. de Probat. in continenti, tota Cap. V. Hæc autem exceptio styli curiæ, tanquam notoria, maxime est ex numero earum, quæ in continenti liquidabiles dicuntur, & quæ litem, si non in totum, tamen in tantum, perimunt, si confidejussores sunt solvendo. Proinde & lodus ei erit in processu executivo. Verum; quid si justo tempore opposita fuerit exceptio S. C. num ab allegante probanda? Regulariter exceptionem suam probare tenetur reus, l. p. ff. de probat. quia hic excipiendo fit actor, l. 19. ibid. v. Ordin. S. Tribun. P. II. T. 32. §. 5., imprimis probanda est consuetudo opposita ab eo, qui super illa intentionem suam fundat, ea quippe ad quæstionem facti accedunt, GAIL. L. II. O. 31. n. 15, facta vero non præsumuntur, nisi probentur, & sic dicendum foret, exceptionem S. C., tanquam exure consuetudinario descendente, ab allegante probandam esse. Enimvero, utur ea consuetudini suos debeat natales, aliter tamen res cum illa est comparata, siquidem notoria hæc est consuetudo ac evidens ex quamplurimis præjudiciis & testimoniis. Notoria vero consuetudo probatione non indiget, GAIL. L. I. O. 26. n. 16. & L. II. O. 31. n. 17. STRYK in all. D. de S. C. Cap. 5. statuit, MEV. P. VIII. D. 202, & P. II. D. 377. quin nihil indecentius, quam iudicem permittere, ut partes de jure certent, quod curia scire & exercere, non a partibus expectare debet, MEV. P. II. D. 378. n. 8, imo notorium, per evidentiam rei inductam, efficacius omnibus dicitur probationibus. Exceptionem itaque styli curiæ obijciens eam probare non tenetur. Num vero plane allegationem ejus intermittere potest, & Judex ex officio eam supplere teneatur? Communis D D, cohors in eo convenit, consuetudinem utur



ut notoriam, allegandam tamen esse in iudicio, quamvis non probandam. Licet enim relever ab onere probandi, non tamen relever ab onere proponendi, v. GAIL. L. II. O. 46, n. 21 & l. cit. Modo tamen ex actis non appareat mens excipientis; hoc enim casu iudex ex officio eam attendit, quare per clausulam salutarem imploratus omissa supplere solet. v. BÖHMERT Comp. ff. Tit. de Except. §. 20. MEY. P. VII. D. 155. P. VI. D. 4. § 405 sicut & in consuetudinem allegatam ex officio, pro abbrevianda lite, inquirere potest, MEY. P. II. D. 377, n. 2.

§. III.

Presso jam pede progredior ad non minimi momenti effectus beneficium styli curiæ, per exceptionem oppositi, perquirendos: Hi respiciunt modo creditorem, modo fideiussorem conventum, qui hoc beneficio gaudet, & denique ipsum iudicem. Ratione 1.) Creditoris, hic sese exerit effectus, ut restringatur ipsius arbitrium, quemlibet fideiussorum in solidam conveniendi, ita ut non integrum amplius ei sit, procurare contra fideiussorem conventum condemnationem ac executionem in solidum, sed ut partem contingentem si ratam a quolibet petere teneatur. Hinc in Pomerania supervacanea, quin inutilis, videtur cautela, quam Dn. S. STRYK in Tr. de Cautel. Contrah. S. II. C. 6. ib. 6. commendatam vult creditori, partem saltem ab uno fideiussorum, qui divisionis beneficio renuntiarunt, exigenti, ut nempe hoc agat cum protestatione, se hoc facto a solidi petitione nolle resilire, sed regressum sibi servaturum fore. Licet enim creditor quam sollemnissime hunc in modum protestetur, obstat tamen ipsi beneficium styli curiæ, quod liberat fideiussores a solidi præstatione, etsi beneficio divisionis expresse renunciaverint. 2.) Ipsum fideiussorem conventum quod concernit, in hujus quoque persona insignis beneficium styli curiæ oritur effectus, ut nempe ultra suam virilem partem non teneatur, si reliqui confideiussores sint solvendo, nec suam saltem partem exolvendo fiat cessionarius. Quod si enim, propter renunciationem beneficium divisionis, in solidum creditori sit obligatus, gaudet quidem cedendarum actionum beneficio;

E

cio;

cio; Verum cum illud molestiæ quid secum trahat ac ambagibus sit involutum, lautius omnino fideiussori erit beneficium styli curiæ.

3.) Denique beneficium styli curiæ effectum suum quoque exerit ratione *Judicis*. Supra enim traditum iam est, beneficium styli curiæ ortum debere consuetudini, quæ in iudiciis accurate attendenda & observanda; Est enim instar legis, imo ius facit & legi scriptæ æquiparatur, §. 9. *J. de J. Nat. G. & Civil. l. 32. ff. de L. L.* Si ius est, a iudice quoque in iudicando servari debet, *Auth. Jubemus C. de iudic. & princ. J. de Off. Jud. & præprimis attendenda est, v. MEV. P. III. D. 7. P. V. D. III. n. 2.* Hinc in patria nostra publicis Constitutionibus cautum legimus, ut Iudices supremorum iudiciorum tam L. L. quam consuetudinum periti sint, v. *L. T. Absch. de 1603. den 5. Decembr. s. Alldieweil auch ec. it. Haupt-Commiss. Recess. de 1663. §. Dum vierdten, imo iuramento, quamprimum officium suscipiunt, semet adstringere tenentur, se velle iudicare secundum L. L. & cuiuscunque loci statuta ac consuetudines, v. Trib. Ordn. P. I. T. XIX. & Ordin. Dicast. P. I. T. 14.* Iudex ergo, contra consuetudinem iudicans, litem perinde suam facit, ac si contra ius commune pronunciasset, *GAIL L. II. O 38.*, imo ipso iure nulla est eiusmodi sententia, per *l. 4 C. de sent. & interl.* Eo magis vero in patria observandum ipsi erit beneficium styli curiæ, quo pluribus id præiudiciis & L. L. provincialibus est confirmatum: Præiudicata quippe instar normæ sunt, ob auctoritatem rei perpetuo similiter iudicatæ, *l. 38. ff. de L. L. v. Dn. P. B. GERDESI Disp. de Norma iudic. contro. feud. in Pomer. C. II. §. II. & Excell. Dn. PRÆSES in all. Histor. Judic. prov. Pom. Sect. I. Per. II. C. I. §. ult.*

§. IV

Non autem, ut demum ad *contraria* properem, effectum in iudicio fortitur beneficium styli curiæ.

1.) *Si ei specificè atque valide fuerit renunciatum.* Cum enim nullibi hac de re lex prohibitiva extet, licitum cuilibet est, iuri in favorem suum introducto renunciare, *l. 41. ff. de Minor. l. 46. ff. de Pat. & l. 29. C. eod.* Triplex vero communiter statui solet renunciatio, instrumentis obligationum fideiussoriarum adjici f. inferi

infern solita. 1.) *generalissima* 2.) *generis subalterna* & 3.) *specificissima*. *Generalissimam*, tanquam plane indefinitam, non sufficere ad excludenda beneficia fideiussoria, plerorumque Dd. tutior & iuris rationi magis conveniens est sententia, præiudiciis quoque Camera Imper. approbata, v. HERING C. XVII. n. 36. sqq. ibique all. Dd. MEV. P. IX. D. 186. & in Disc. Lev. C. IX. n. 26. sqq. Paulo aliter res sese habet cum renunciatione *generali subalterna*, per speciem quandam circumscriptà; quæ iterum in duas abit classes; Aut enim in specie, non vero singulatim, renunciatur beneficiis fideiussoris, quæ renunciantibus non tanquam creditoribus generatim, sed ut fideiussoribus in specie competent & quasi propria sunt: Allen und jeden denen Bürgen zuständigem Rechts-Wolthaten. Aut vero nominatim præmissis, exempli causâ, quibusdam exceptionibus, generalis renunciandi clausula adijcitur, v. gr. Er wolle sich hiemit der exception exclusionis und aller anderer ihm, als Bürgen, zustehenden rechtlichen Wolthaten begeben haben. Utramque hanc renunciandi speciem sufficere putant Dd. ad id, ut fideiussores destituantur beneficiis sibi alioquin competentibus, quia exinde clarius mens renunciantium colligi potest, quod scil. abdicata velint in specie beneficia fideiussoria, non illa, quæcum aliis habent communia, v. HERING C. XVII. n. 45. sqq. quin per posteriorem clausulam omnia reliqua, eiusdem cum recensitis generis, beneficia, utut non enumerata, censentur abdicata, v. MEV. P. IX. D. 186. & per consequens etiam beneficium styli curiæ abdicatum, dicendum videtur. Verum cum nulla regula sit tam firma, ut suas non patiat exceptiones, ita & hæc admittit limitationem, scil. nisi beneficia vel exceptiones quædam specificam & expressam desiderent renunciationem, vel magni alicujus sint momenti, quæ nominatim exprimi debent, v. MEV. in Disc. Lev. l. c. n. 32. Quorum in classem exceptionem quoque styli curiæ referendam puto; hanc siquidem maioris esse momenti, nemo, naturam eius callens, facile in dubium vocabit, quia contra iuris communis tenorem est introducta & fideiussorum concernit præiudicium. Hinc, licet fideiussores per renunciationem generalem

ralem subalternam repudium miserint beneficii sibi comperentibus, istis tamen solummodo intelliguntur renunciasse, quibus ex iure communi gaudent. Proinde si fideiussores in creditoris commodum, omni prorsus beneficii styli curiæ auxilio semetipsum privare velint, necesse est, ut specificè & nominatim renuncient stylo curiæ, in Pomerania recepto. Quod si fecerint, nullum amplius postmodum in eo reperient aufugium: Ad renunciata enim non datur regressus, *l. 14. ff. de edil. edict.*; & ablatum est, redire ad ea, quibus renunciandum putarunt, *l. 11. C. de reb. cred.* Non ergo conqueri potest talis fideiussor, in solidum conventus, quod iniuria sibi fiat: Nullam enim, ut dicitur in *l. 9. ff. de aqua plu. arc.* videri potest iniuriam accipere, qui semel voluit; nec, ut loqui solemus, volenti fit iniuria. Præter alias vero cautelas, in eiusmodi specialissima renunciatione observandas, ad id quoque quam maxime est respiciendum, ut renuncians prius certioretur atque edoceatur, quid sibi velit illud beneficium, cui renunciare intendit. Nemo enim præsumitur renunciare iuri, quod ignorat, *l. 19. ff. de inoff. testam.* & *l. 8. ff. de hered. petit.* in primis si sit ius aliquod singulare contra dispositionem iuris communis introductum, ut hoc beneficium styli curiæ, quod in consuetudine quadam singulari latet. Specialiales, quæ circa hanc certiorationem, ratione Notariorum, observandæ sunt, cautelas larga manu suppeditarunt & discusserrunt GAIL *L. II. O. 77. n. 6. & 7. & Dn. Mev. sæpe laud. Tr. de Legam. Deb. Cap. IX.* ut adeo hac opera facile supersedere possim. Paucis saltem notandum, creditorem securitati suæ omniam optime consulere, si instrumento fideiussionis expressis verbis in extensa, ut loquimur, forma, tenorem beneficii styli curiæ, cui renunciandum, inseri curet, his verbis: Ich renuncire nicht nur allen und jeden, denen Bürgen zustehenden, Rechts- Wohlthaten, als dem beneficio excussionis, divisionis, und wie sie sonst Nahmen haben mögen, sondern auch besonders dem Pommerischen Landes Tags- Absch. de 1781. nach welchen ein fideiussor nicht vor den principal debitore zu executiren, wie nicht weniger dem in Pomern hergebrachten stylo curiæ, (Landes oder Hoff- Gerichts Gebrant

brauche,) welcher in dem L. T. Absct. de 1587. gegründet, nach  
welchen ein Bürge, wenn er gleich dem beneficio divisionis re-  
nunciiret, dennoch nicht weiter, denn seinen Strang zu zahlen  
schuldig ist. Cum hac ratione omnis occasio disceptandi su-  
per certioratione, quippe quæ ipsi instrumento inserta, præ-  
sciendatur. v. STRYCK. *Caut. Contr. S. I. Cap. V. §. 7. sq.*

Expressæ renunciacioni subijcio II. *tacitam*, quæ fit I.) *ju-  
ramento*. Hoc enim vim habet specialis & expressæ renunciacion-  
nis, l. 77. §. 23. ff. de Leg. 2. GAIL. L. II. O. 27. n. 23. HERING l. c.  
C. XXVII. P. I. n. 46. Si itaque fideiussor iuramento se obstrin-  
xerit, se absque ulla exceptione, alias competente, soluturum,  
beneficio styli curiæ uti non poterit. Vid. DN. MEV. cit.  
Tr. C. IX. Sed, num simplex illa formula, qua fideiussores absque  
adiecto iuramento, einer für alle und alle für einen, se obligarunt,  
*tacitam involvit beneficii styli curiæ renunciacionem?* Hanc ne qui-  
dem exceptionem divisionis excludere, supra evistum dedi,  
multo itaque minus beneficio styli curiæ per eam renunciatur.  
2.) Si fideiussor in solidum conventus exceptionem styli curiæ in iudicio  
non opponit. Qui enim exceptionem habet, nec tamen profert,  
iuri suo renunciare videtur; cum vigilantibus, non dormienti-  
bus, jura subveniant, & præterea, habere exceptionem, sed ea  
uti nolle, & non habere, paria reputentur. v. HERING C. 27.  
P. 2. n. 32. sqq. conf. tamen quæ supr. §. 2. in fine disseruimus.

III.) Locus non est beneficio S. C. si confideiussores non  
amplius solvendo sunt. Hoc enim casu cum divisionis benefi-  
cium cesset §. 4. 7. de Fidej. nec consuetudo hæc vel lex patriæ  
juris sint prohibitivi, cessabit quoque benef. S. C. Eadem enim  
utriusque est ratio.

IVto Denique nullo gaudet effectu beneficium S. C. in il-  
lis fideiussoribus, qui, se fideiussores esse, dolose inficiantur &  
de aperto mendacio convincuntur, his enim auxilium divisio-  
nis non indulgetur, l. 10. §. 1. ff. de Fidej. Quod ob paritatem  
rationis ad beneficium S. C. applico. Communis quoque Dd.  
est conclusio: Quoties quis dolose negat contractum, toties  
convictus amittit omnes exceptiones contra hunc contractum.

Item, qui negat fundamentum beneficii, eodem indignus censetur. Unde merito fideiussori, fideiussionem dolose inficienti, postmodum vero ad beneficium styli curiæ confugiendi, obvertitur illud: Frustra leges invocat, qui contra L. L. committit, per *l. 36. ff. de Minor.* Adeas hic omnino Excellent. DN. CARMON. Antecess. Rostoch. *Comment. ad regulam: Frustra L. L. invocat, qui contra leges committit. Sect. I. §. 18.* Plura hanc in rem, notata digna; vide apud HERING: *C. 27. P. 1. n. 210. 241.*

Equidem & plura addere, dignitas materiæ & forsitan expectatio Lectoris desideraret. At enim vero, habita præsentis temporis & conditionis meæ ratione, ne iustam dissertationis academicæ metam excedat specimen hocce, silum abrumpo, devota mentis agnoscens gratiam divinam pro viribus hætenus clementissime concessis; quas & imposterum ad prosequenda studia mea largiri mihi velit benignissime.

S. D. G.

NOBILISSIMO ATQUE DOCTISSIMO

DN. RESPONDENTI  
JUVENI POLITISSIMO.

S. D.

PRÆSES

NON immerito olim CICERO effatus: *Omnia, quæ a nobis geruntur, non ad nostram utilitatem, sed ad Patriæ salutem conferre debemus.* Sua hoc constat effatum veritate, suaque ratione; Tuque, doctissime DN. ENGELBRECHTI, tuo exemplo hoc com-

comprobas, dum inde usque, quod Jurisprudentiæ studio te ro-  
tum mancipaveris, ita studiorum tuorum rationem intuitiſti,  
ut commodum atque utilitatem, exinde olim in Rempublicam  
redundaturum, ante omnia respexeris. Felici itaque consilio  
Jurisprudentiam patriam amico foedere cum Romana ubique  
conjunxiſti, ne tibi, quod aliis quandoque accidere solet, obve-  
niat, qui mox, in exterâs Academiâs evolantes, biennii, & quod  
excurrit, spatio ibidem exacto, in Patriam revolantes, jus patrium  
ne primis quidem labris degustarunt, sed, illotis sic manibus, ad  
praxin accedentes, non secus, ac cum COLVMBO in alium orbem  
ſe translatos eſſe putant, & tandem Patres ignorantia, cum pu-  
dore ſæpe audire coguntur illud opprobramentum QVINTI  
MVCII in l. 2. §. 43. ff. de Orig. jur. Turpe eſſe Patricio, cauſas oranti, jur,  
in quo verſatur, ignorare. Laudo itaque tuos conatus, doctiſſimè  
Dn. ENGELBRECHTI, miror ingenii tui agilitatem, qui, vix  
ac ne vix quidem abſoluto in academia patria quadriennio, dif-  
ficilem ſane atque abſconditam juris patrii materiâ, a frequen-  
ti tamen uſu & Praxi maxime commendabilem, adeo doctè atque  
ſolide, non tantum theoretice ex primis & genuinis ſuis fontibus  
deduxiſti, ſed & practice, uſum ejus in judiciis patriis ubique  
frequenter ac neceſſarium demonſtraſti, ut non Tyronem,  
ſed veteranum potius Practicum te judicare quis poſſet. Gra-  
tulator itaque tibi ex animo de felici hoc ſtudiorum tuorum pri-  
mo edito ſpecimine: Gratulor Parentibus tuis dulciſſimis, de fe-  
licitate illa, quæ hodie ipsis contigit, dum jam primitias ſtudio-  
rum filii ſui unici, optimæ indolis, capiunt, indeque lætiores  
atque uberiores ſibi fruſtus promittunt; Gratulor & mihi de  
aſſiduo hoc, qualem te hætenus habui, auditore, quemque in quo-  
tidiano amplexu habere ſumma mihi voluptas eſt. Faxit ſu-  
premm Numen, ſummus ille Magiſter, qui ex occulto produ-  
cit ingenia, ut in ſpem Patriæ, gaudiumque Parentum tuorum  
diu ſopes incolumisque ſuperſis, ſtudiaque tua indi-  
es majora capiant incrementa, ut ſpes tandem pulcherrima te  
foveat, legitimo ſtudiorum curſu perfectò, poſſe etiam noſtram  
Rempublicam in partibus ejus, tibi credendis, gubernari.



Romani tradunt plures cunabula juris;  
Turbato vero, proh dolor! ordine agunt:  
Cum prius in leges patrias inquirere fas sit,  
Tum postremò aliis invigilare juvat.  
Mille tulit patrias majorum cana vetustas,  
Themata, quæ præbent, plurima pro Cathedra,  
Rara tamen res est atroque simillima Cygno,  
Jurisconsultos exacuisse animum  
Viresque ingenii indagando Patria jura;  
Jus potius tractant sedulo Cæsareum.  
ENGELBRECHTE, doces Patriæ perquirere jura;  
Datque fidem dictis pagina tersa tua,  
Qua mediante *stylum* declaras *curia* acute,  
Ut tua, quisque sciat, quid valeant studia.  
Crebro superbitur peregrinâ sæpè Minerva;  
Hoc verò scriptum sistitur arte tua.  
Inde tuos laudo conatus pectore vero,  
Laudo sudores, judiciumque sagax.  
Gratulor ergo TIBI, clarisque parentibus ipsis  
Quod TE doctrinâ moribus atque bonis  
Excultum pulchrè in sua gaudia crescere cernant,  
Insta sic cæptis, præmia quoque aderunt.  
TE foveat blanda interea benedictio cœli  
Æterni semper plena favore Dei.

SingVLa Vota DIV tibi soLVIt fidVs aMICVs.

P. C. de KISLEBEN,  
Nob. Pomer. LL. Stud.



ULB Halle  
003 334 392

3



*Sl.*







*Pr. 16. Num. 2*

1736, 1

8

DISSERTATIO JURIDICA  
DE

**BENEFICIO STYLI  
CURIAE,  
FIDEJUSSORIBVS IN POME-  
RANIA INDVLTO.**

*77 212*

QVAM  
DIVINA FAVENTE GRATIA,  
CONSENTIENTE MAGNIFICO JCTORVM ORDINE IN ACADE-  
MIA GRYPHICA,

PRÆSIDE  
VIRO EXCELLENTISSIMO, PRÆNOBILISSIMO CONSVLTISSIMOQVE,  
**DN. AVGVSTINO BAL-  
THASARE,**

JVR. VTR. DOCT. AC PROFESS. REG. ORD. CELEBERR.  
DN. FAVTORE AC PRÆCEPTORE SVO  
DEVOTA ANIMI OBSERVANTIA COLENDO  
AD DIEM APRIL: MDCCXXXVI.

H. L. Q. C.  
PVBLICE VENTILANDAM PROPONIT  
AVCTOR ET RESPONDENS  
**JOH. BRANDAN. ENGEL-  
BRECHT,**

GRYPHISWALDIAE,



E TYPOGRAPHEO CAROLI HÖFFNERI, REG. ACAD. TYPOGR.

*VII.*

